



Kako se je začelo?

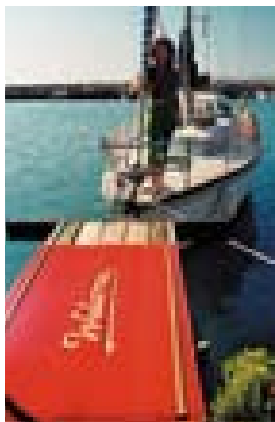
# Flash back

Pred šestnajstimi meseci je Alea z ugodnimi vetrovi odplula iz Tajske in se preko Indijskega oceana napotila proti zahodu. Na palubi sem sam, bosanski morjeplovec, ki samega sebe kličem barba22 in v pripovedi nastopam v tretji osebi. Ta način se mi zdi zanimivejši, kajti občutek imam, da izpisujem izmišljeno zgodbo in da pripovedujem tuje dogodivščine. Na ta način neka-ko tudi delam družbo samemu sebi! Na dolgi poti preko oceana sem in obilje časa je treba nekako zapolniti.

tekst Senad Švraka / foto Senad Švraka

S everovzhodni monsun je v severnem delu Indijskega oceana samo lahen vetrič, ki mi piha v krmo, tako da s špinakerjem dvajset dni brez napora in hitro napredujem do atola Adu v Maldivskem arhipelagu. Z jadri imam malo dela, zato imam toliko več svobodnih uric. Vsakodnevni logistični opravki so rutina in mi ne jemljejo veliko časa, sicer pa sem za kuhinjskim pultom nezahteven in hitro zadovoljen sam s seboj. Če bi imel s seboj za družbo kakšno šarmantno sireno, bi se morda bolj potrudil. Ker pa vem, da so sirene mitološka, se pravi neresnična bitja, se z oceanom spoprijemam sam.

Bralci, ki so spremljali moje članke od vsega začetka, se bržkone sprašujejo, kako se je Bosanec iz rudarske Tuzle znašel na oceanu! To je dolga zgodba, če jo hočemo začeti na začetku. Začelo se je kajpak z Evo, ki je ugriznila v prepevedano jabolko ... Ko to zapišem, kar vidim urednika, ki poskakuje od jeze, češ, bralce zanima tvoja pustolovščina, ne pametovanje ... Nerad se uklonim omejitvam, ki si jih pravzaprav zadajam sam. Svoje filozofske misli bom torej



pustil za knjigo, ki jo nameravam napisati nekega dne. Držimo se torej dogovora o morskih zgodbah. Kako sem se torej znašel na oceanu? Začeti moram z letom 2002 in s petdnevnim tečajem jadranja za začetnike, ki sem se ga udeležil v La Rochellu (tedaj sem bival v Franciji). Pred tem nisem nikoli niti stopil na barko, čeprav so me barke, zlasti jadrnice od nekdaj privlačile. Sredi osemdesetih letih, pred razpadom Jugoslavije, sem pozorno spremljal doživljaje Mladena Šuteja in Jureta Šterka, ob tem pa sem si govoril: »To sta naša človeka, ne pa, na primer, bogataška Američana in če sta zmogla onadva, bom tudi jaz.« Ampak preteči je moralo dvajset let, da so se sanje uresničile.

Pet dni, ki sem jih preživel na jadrnici sun rise 35, je bilo prijetno doživetje, vendar je bil takšen način učenja zame predrag. Odločil sem se, da si bom kupil jadrnico in se na njej učil ... Od sklepa je minilo še leto dni, kajti loteval sem se življenjskega projekta. Zavedal sem se tudi, da je nakup jadrnice pomenil samo eno stvar, odhod na dolgo križarjenje. Da bi si barko kupil le za to, da bom na njej z gosti „tolkel“ aperitive, do tega mi ni bilo, pa tudi ne, da bi se kazal po marinah.

## Kocka je padla

Pravijo, da je mornar srečen, dvakrat v življenju: prvič, ko kupi barko, in drugič, ko jo proda! Jaz se prvo srečo okusil avgusta 2003, ko sem se zaljubil devetmetrsko jadrnico dufour 29, ki je imela pred teknicami



to prednost, da je bila v kabini njena stojna višina 186 cm, kar je bilo prav za mojih 183 cm. Res je, da je skozi življenje težko priti vzravnano in ponosno, a sem vseeno želel, da sem vsaj v svoji jadrnici lahko pokončen. Barko sem krstil za Aleo, kar v latinščini pomeni usoda in ne kocka, kakor to besedo po navadi prevajajo.

Moj načrt je bil nadvse preprost. Dve leti sem nameraval ostati v Sredozemlju in se naučiti veččin jadrnanja in vsega, kar sodi zraven. Nato bi barko prodal in kupil večjo, enajstmetrsko, ter se z njo odpravil na svetovna morja. Najbrž ni treba povedati, da se nič od tega, kar sem načrtoval, ni uresničilo, tako da se sprašujem, ali ima moje načrtovanje sploh kakšen smisel.

Prvega dela načrta nisem uresničil, kajti od šolanja v Sredozemlju je ostalo zelo malo. Alea je bila privezana v St. Cyprienu v zalivu Golf de Lion. Ker nisem poznal lokalnih razmer, sem si zamišljal učenje jadrnanja v nadvse prijaznih razmerah, a resnica je bila drugačna. Pozimi v tem delu Sredozemlja prevladuje tramontana, ki je sorodna jadranski burji ter je po navadi zelo močna, saj doseže do 8 Bf ali več. Tudi do 10 Bf zna zapihati in celo 11 ... Tako je bilo na božič leta 2003. Ta dan sem preživel opazujoč razpenjene valove nad rtom Bear, ki razdvaja Francijo od Španije, in se spraševal, kakšna bi bila usoda moje ladjice, če bi se znašel v takšnem kotlu! O tem nisem hotel niti razmišljati, saj se sicer ne bi odpravil nikamor.

Drugi del načrta je predvideval plovbo z Aleo na Jadran, kjer naj bi se tri mesece pripravljaj, pri čemer bi mi pomagal Francoz Philippe, inštruktor jadrnanja. Najin dogovor je bil, da me bo naučil vseh mornarskih veščin, jaz pa, ki sem več jezika, bom njemu pomagal, da bo lažje spoznal Jadran in njegove posebnosti. Odplula sva torej vsak s svojo jadrnico, in sicer 8. junija 2004. Premec sva usmerila proti Korziki, natančneje Calviju, kamor sva priplula po petdesetih urah plovbe. To je bila moja prva resna plovba in ko se je končala, me je navdala z velikim zadovoljstvom. Žal se je po prihodu v Calvi Philippe začel čudno obnašati, postal je osoren in zadirčen, zdelo se je, da si domišlja, da brez njega ne morem in si lahko dovoli vse. Nekaj dni pozneje v lučici Cargese sva se »spričkala« in se dokončno razšla. Znašel sem se v nezavidljivem položaju, saj se še zdaleč nisem vsega naučil. Potreboval sem pomoč, zdaj pa sem se naučil, da se na druge ne morem zanašati, razen nase, pa še to ne vedno ...

Kaj zdaj? Vrniti se nazaj z repom med nogami ali plovba, kakor je bilo zamišljeno, ob tem pa sam še sidra nisem znal vreči! Odločil sem se za nadaljevanje, plačal sem račun v marini in odplul. A bilo me je



**zgoraj:** Rt Bear v Lyonskem zalivu; v času posnetka je pihal vihar z močjo 11 Bf.

**sredina:** Ajaccio Turčiji

**spodaj:** Pogled na vhod v fjordu podoben zaliv Bonifaccio, s svetilnikom, ki ni deloval, v ozadju.





Majhno pristanišče mesteca na Liparskih otokih.



Italijanski Crotone je v znamenju mivkastih plaž in množice kopalcev.

Marina v Rocelli Ionici.

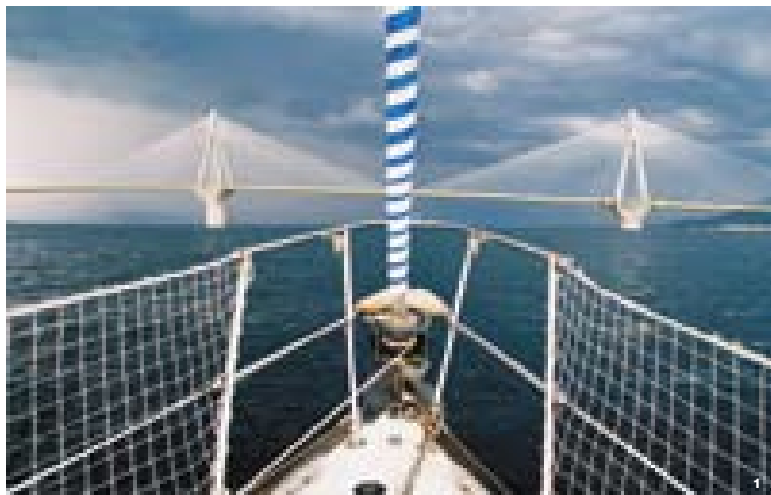


strah, to moram priznati. Iz Korzike do Hrvaške je kar daleč, zato sem se prvič ustavil že v Bonifacciu, nekakšnem fjordu, kjer sem pristal ob 10. uri zvečer. Vodil naj bi me rdeči svetilnik na vhodu, a ga v množici svetil vseh vrst in barv ni bilo lahko prepoznati. Posrečilo se mi je in srečno sem prestal preizkušnjo. Našel sem nepravi svetilnik, ki pa je bil oddaljen od vhodnega, ki je bil pokvarjen, kakšnih 500 metrov. Le malo je manjkalo, da nisem z vrhom jambora podrsal ob navpično steno. Končno sem vplul, našel privez in si oddahnil. Pozneje sem še velikokrat vplul v luko ponoči, a ta krst je bil najtežji od vseh.

Skozi preliv med Korziko in Sardinijo, Bouches de Bonifaccio, sem plul brez težav, premec pa sem za nesrečno verigo čeri usmeril proti Tirenskemu morju. Za pot, na kateri nisem videl kopnega štiri dni, sem potreboval 80 ur plovbe, od tega sem moral kar 55 ur »motorirati«! Na otočje Lipari sem priplul tako utrujen, da sem potreboval tri dni za počitek. A pred menoj je bila še zloglasna Mesinska ožina (antični Scila in Karibda), za njo pa Jonsko morje, Otrantska vrata, Brindisi in nato končno Dubrovnik, kamor sem priplul po 31 dneh plovbe. Roko na srce, večinoma sem plul po mirnem in gladkem morju na motor, čeprav sem si zaželel jadranja. Spoznal sem, da plovba ni tako naporna, vendar to spoznanje dolgujem vremenskim okoliščinam, saj pravega jadranja sploh nisem bil deležen. Točke 3 v mojem načrtu tako še nisem izpolnil ... Potem ko sem poletje prebil na Jadranu, sem se moral odločiti, ali naj se vrnem v Francijo ali naj plujem naprej na vzhod. Še vedno sem imel leto dni bonusa, kajti po prvotnem načrtu je bilo še dovolj časa za učenje. Sam sebi sem govoril, da imam dovolj časa, da odplujem v Turčijo in se nato vrnem v Francijo. Ko se mi je na plovbi pokvaril avtopilot, sem se odločil za spremembo načrta. Jadrnico sem v marini dvignil na suho in odšel domov v Bosno na prezimovanje.

### Druga sezona v Sredozemlju

Spomladi 2005 sem se moral odločiti, da se bodisi vrnem v Francijo bodisi odplujem na vzhod. Po mojem načrtu je bilo pred menoj še leto dni jadranja po Sredozemlju, dopovedoval pa sem si, da imam dovolj časa za plovbo v Turčijo in vrnitev v Francijo. Res je sicer, da se moji načrti ne uresničujejo tako, kot so zamišljeni, a je res tudi, da sem se medtem kar sam tudi nekaj naučil. Lagodno jadranje po mirnem Jadranu, kjer je veliko lepega vremena in dobrih zaklonišč, me je utrdilo v prepričanju, da znam jadrati. Toliko bolj, ker sem doživel in preživel nevihto v Mali luki na Krku, dobro pa sem se znašel tudi v bližini Zlarina, kjer me je pričakalo 40 vozlov vetra. To je bila nevar-



na začetniška napaka, a imel sem srečo. Želja, da odplujem na odprto morje, pa ni ugasnila. Želja po jadrnanju me je pripeljala na odprto morje, ne pa polna denarnica denarja in presežek časa, ki ga imam na voljo. Ampak, od kod ta želja v meni? Tega ne znam pojasniti. Vem samo to, da sem si od nekdaj želel križarjenja, kakor tudi to, da mi nikoli ni bilo žal, da sem se odločil, kakor sem se, kljub dolgi verigi težav, ki so mi bile na poti.

Na poti proti Grčiji sem se soočil z jezikovno prepreko in s čudnimi običaji te otoške in nekdaj zelo pomorske dežele, kjer danes nikjer ne morete najti pomola z bencinsko črpalko. V atenski marinji je bila najmanjša jahta dolga 50 metrov, njej pa so gorivo dovažale kamionske cisterne. Ko prideš do voznika takšne cisterne in ga poprosiš za 20 litrov goriva, te samo prezirljivo ošine in se obrne proč. K sreči sem v Egejskem morju naletel na veter, zato sem do Turčije potreboval le malo goriva. Na poti do Carigrada je bilo treba obvladati ožino Dardanele, kjer nasprotni tok doseže do 4 vozle hitrosti, a tudi tu sem imel srečo. Prvi del poti sem imel ugoden veter, kar mi je omogočilo jadrnanje, a bolj po straneh ožine, saj je na sredi tok najmočnejši. Moja hitrost je znašala celo 7 vozlov in tako sem kmalu prijadral do Čankale, ki je nekje na polovici moje poti. V Čankali sem se ustavil in odšel na obisk Troje, ki pa me je razočarala. Kdor ni videl Troje, a je to name-

**1: Rionski most spaja Pelepones s kontinentalno Grčijo. Pred plovbo pod njim se je potrebno javiti nadzornemu stolpu. 2: Peščene plaže na Levkasu so doživetje zase. Od Dubrovnika so oddaljene samo tri dni! 3: Od Troje je ostalo bore malo ostankov, večina spomenikov je iz rimske dobe. 4: Turška obala je slikovita in vabljiva.**

raval, ni nič zamudil! Obiskal sem seveda Carigrad, nato pa krenil v Bospor proti Rdečemu morju. Jadrnanje po Bosporju se mi je zdelo kot plovba po reki, pri čemer sem moral paziti na brzice ob straneh; za 16 Nm razdalje sem potreboval ves dan. V Rdeče morje sem namočil samo premec, le toliko, da sem lahko dejal, da sem bil tam! Vrnil sem se v Sredozemlje.

Križarjenje po Turčiji, od Carigrada do Marmarisa, je bilo prijetno, a leto 2005 se je bližalo koncu in spet sem bil pred dilemo, kaj zdaj? Nazaj v Francijo, ali? Po mojem prvotnem načrtu naj bi Aleo prodal in kupil večjo jadnico, ampak prodaja bi se lahko zavlekla. Poleg tega sem Aleo dodobra spoznal, vse njene dobre in slabe strani, na novo bi se moral šele navaditi. Medtem ko sem o tem razmišljal, sem se seznanil z mnogimi morjeplovci, ki so mi pripovedovali o Rdečem morju, Indijskem oceanu, Čagosu in drugih pustih in nenaseljenih otokih. Ker sem bil Sredozemlja že malo sit, ker po navadi ni veliko vetra, pa tudi drag je, sem bil zelo dovzeten za te zgodbe, ki so mi pihale na dušo. Po drugi strani bi ob nakupu večje jadnice potreboval vsaj leto dni priprav, tega pa nisem hotel. Odločil sem se, da pripravim Aleo za dolgo potovanje (nabavil sem nova jadra, dokupil sidro, podaljšal verigo, kupil sončne plošče, bimini nad kokpitom ipd.) in ji dodal še enega člana posadke. In tako je Alea 30. novembra 2005 iz Marmarisa odplula na Rodos, kjer sem dopolnil zaloge, nato pa z novim članom posadke odplul v Port Said. Alea je bila natovorjena s 300 litri vode, 200 litri goriva in hrano za leto dni ...

Kako sem sklenil potovanje na Madagaskarju, sem že pisal, tudi o tem, da sem Aleo prodal. Za križarjenja po oceanih sem potreboval večjo jadnico, a te zaenkrat še nisem našel. Zanesljivo pa drži, da bom še plul in še pisal o tem, kaj se mi dogaja na morju. Zdjaj načrtujem nadaljevanje plovbe za leto 2010. Ker pa se mi načrti, ki jih tako natančno zarisujem, skoraj nikoli ne uresničijo, je mogoče presenečenje! V eno ali drugo smer ... Od bralcev Vala se zaenkrat torej poslavljam, hkrati pa jih vabim, da se mi tisti, ki bi morda želeli pluti z menoj, oglasijo. Kdo ve, mogoče bomo po dveh letih skupaj polnili strani Vala!

Senad Švraka, [www.barba22.ba](http://www.barba22.ba)

#### Bodrum - Turčija.

